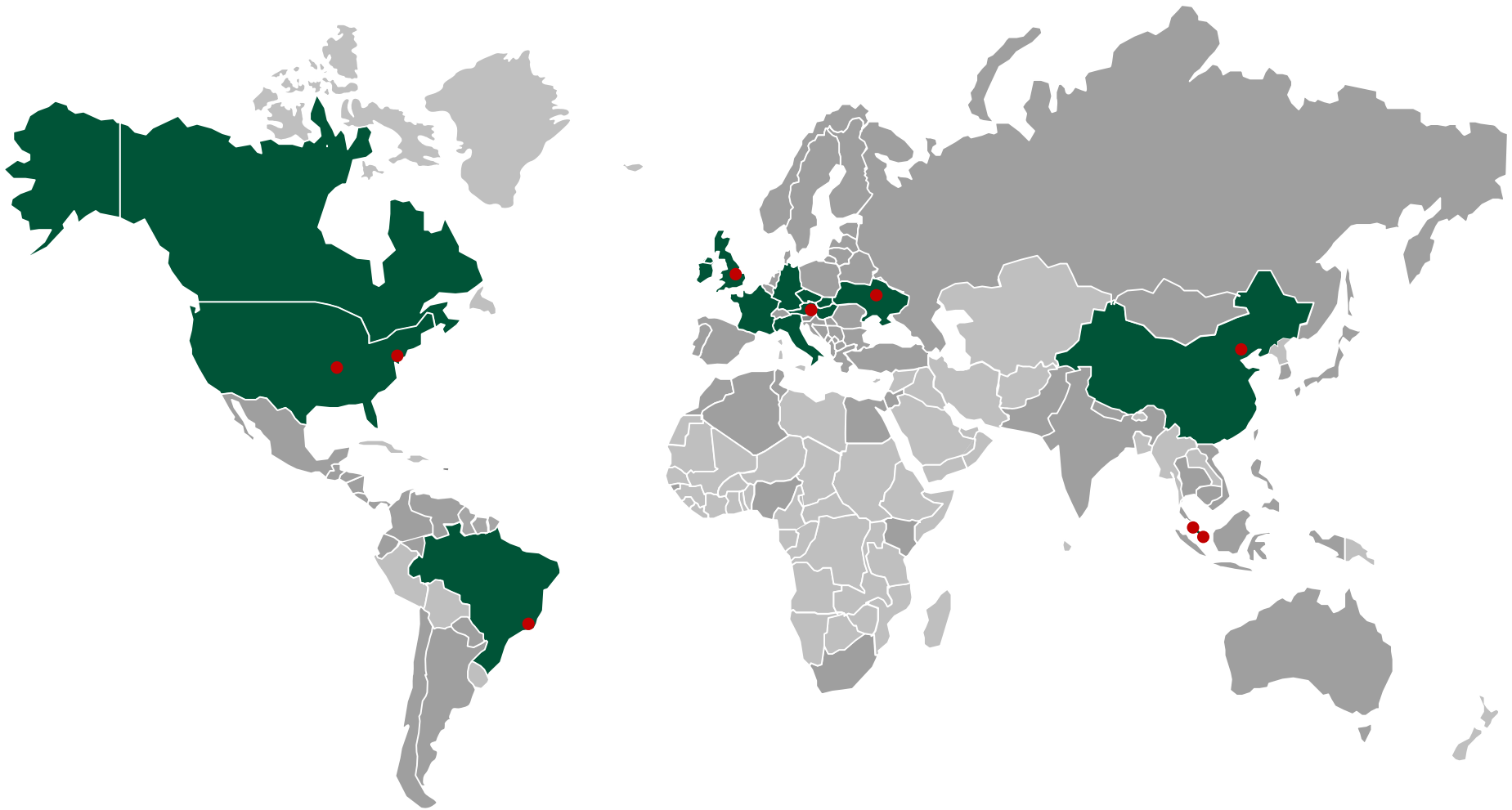

Az ELISA módszerek kihívásai és azok kezelése az élelmiszerallergiának vizsgálata során

Tanyi Ervin, Romer Labs®

Globalis partner

Making the World's Food Safer®

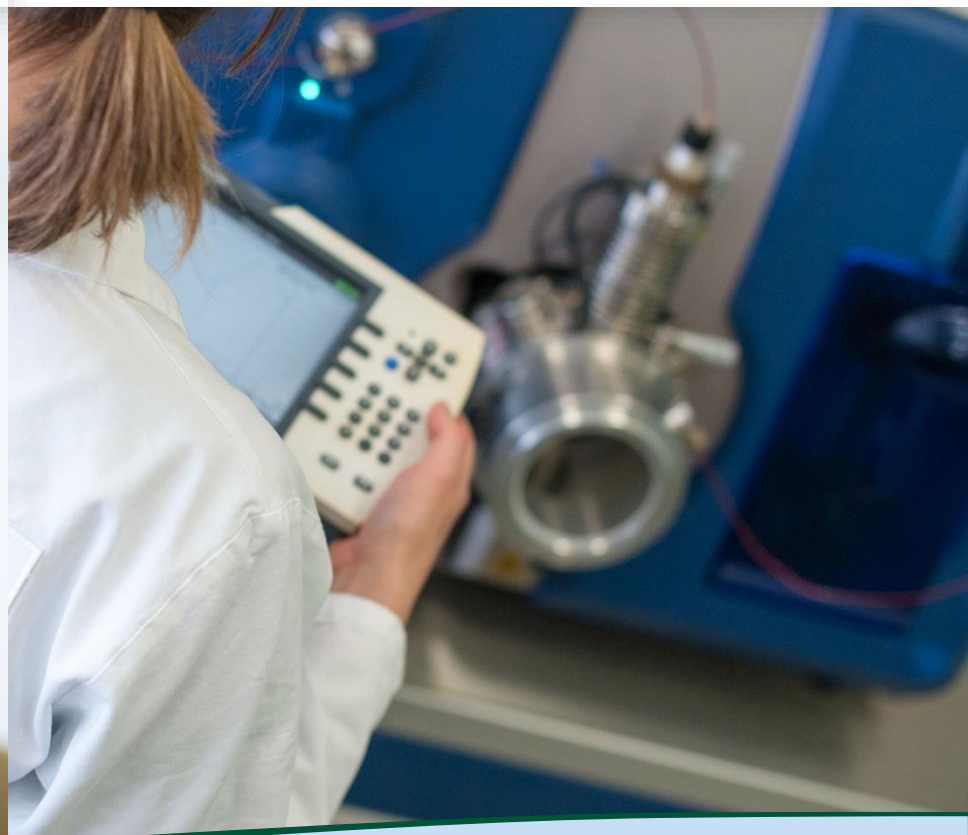

2 kiemelt technológia...

Immunkromatográfiás teszt

Tömegspektroszkópia

...5 szakterület

Megoldásaink

Miért vizsgáljuk az élelmiszerallergéneket?

Élelmiszerallergének = Élelmiszerbiztonsági kockázat

Márkavédelem

"Allergén-mentes" piac

**Törvényi szabályozás &
Szabványok**

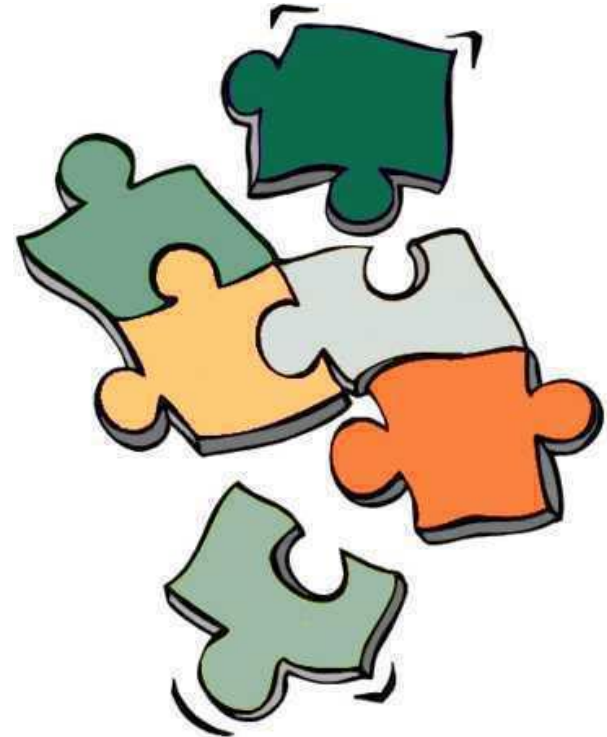
Média érdeklődés

Termék visszahívások

Mire kell figyelmet fordítani a vizsgálatok során?

- Mintavétel
- Mértékegységek, definíciók
- Validációk és jóváhagyások
- Küszöbértékek
- Vizsgálati kitek
- Kalibrálás

→ Az ellenőrzés a minimális gondosság

Mit akarunk kimutatni?

Egy part per million - 1ppm = $1\mu\text{g/g}$ or $1\mu\text{g/mL}$

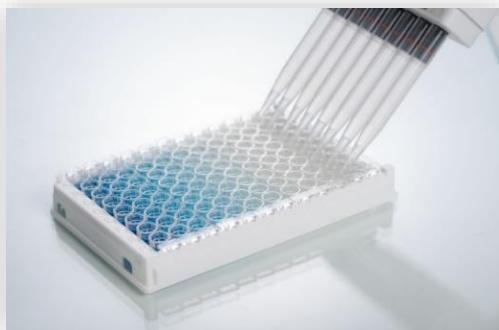

**vagy....egy
palacsinta egy 6 km
magas palacsinta
oszlopból!!**

Elérhető analitikai módszerek

Fehérje vagy DNS a kimutatás alapja

ELISA

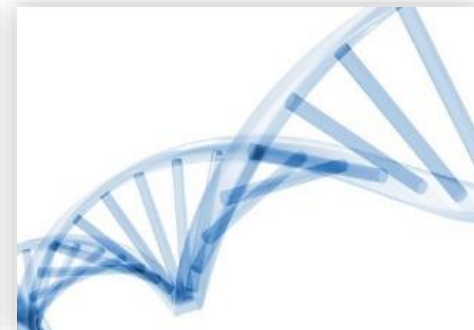
AgraQuant® Allergen

Immunkromatográfiás
tesztek

AgraStrip® Allergen

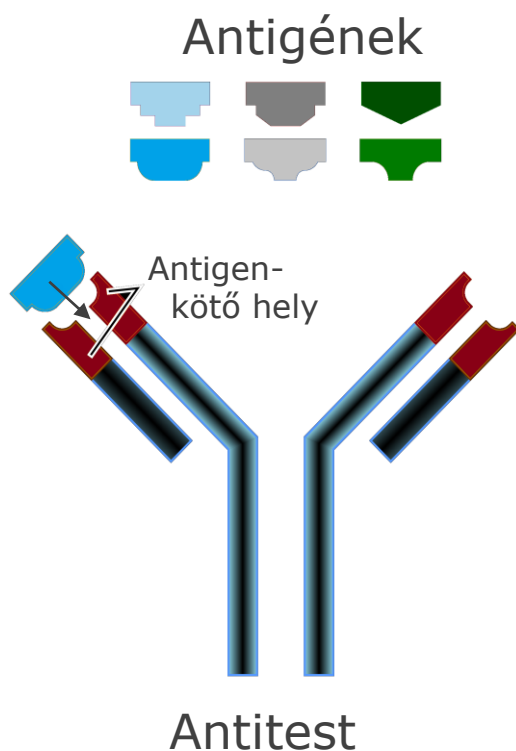
PCR/RT-PCR

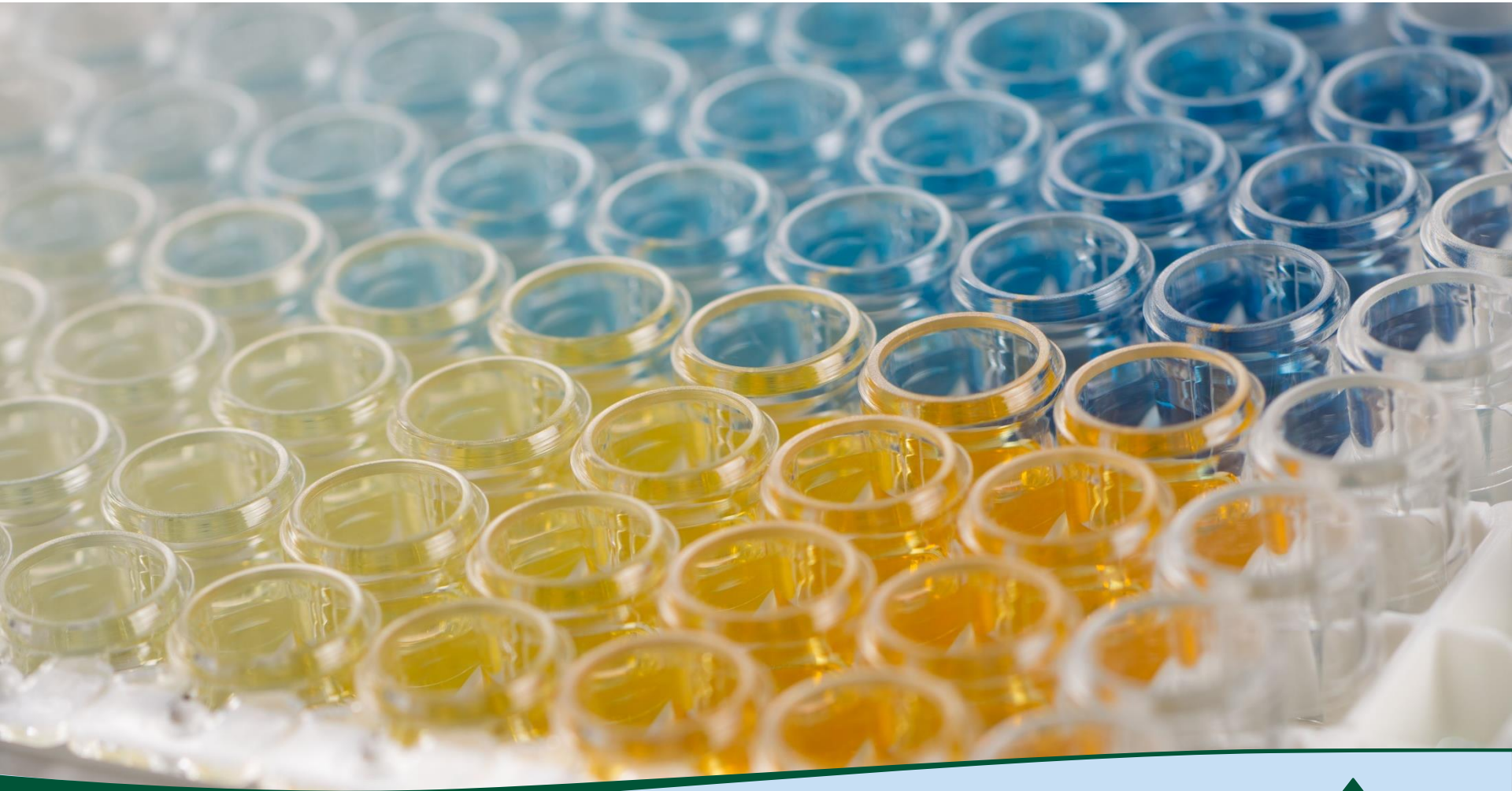
Analitikai
szolgáltatások

Immunológiai vizsgálat

Specifikus antigén-antitest reakció

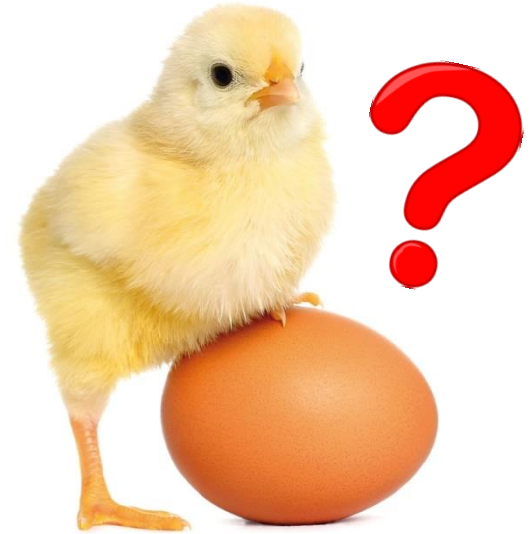
ELISA – a legjobb módszer?

Az ELISA alternatívái

Polimeráz Láncreakció (PCR)

- Alacsony mennyiségű DNS
- Keresztreakciók kiküszöbölése
- De...

Az ELISA alternatívái

Tömegspektroszkópia (MS)

- Nagyszerű lehetőségek a jövőben
- Nem üzemi módszer
(berendezés, értékelés, költségek,...)
- Gyorsmódszerek elengedhetetlenek

Miért használjunk gyorseszteket?

Hagyományos megközelítés
= Késztermék vizsgálat

Élelmiszerbiztonság növelése:

- A gyártósor szennyezésének elkerülése
- Koncentráljunk a teljes láncra
- FDA: *Hidrolizált glutén mérése késztermékekben nem megbízható*

→ Allergénmenedzsment: HACCP

HACCP koncepció

- Világszinten elfogadott, preventív élelmiszerhigiéniai rendszer
- Tanúsítási folyamatokhoz alkalmazott séma
- Kiegyensúlyozott termék minőség
- Fogasztói bizalom
- Kereskedelmi előnyök

A HACCP 7 alapelve

1. Készítsen kockázatelemzést
2. Határozza meg a kritikus irányítási pontokat (CCP)
3. Dolgozza ki a kritikus határértékeket
4. Hozzon létre egy rendszert a kritikus pontok vizsgálatára
5. Dolgozzon ki javító intézkedéseket arra az esetre, ha a vizsgálat azt mutatja, hogy egy adott kritikus ponton túllépi a határértéket
6. Alakítson ki egy ellenőrző rendszert a HACCP megfelelő működésének megerősítésére
7. Dokumentáljon minden folyamatot a fenti alapelvekről és azok alkalmazásáról

HACCP - Allergénmenedzsment

1. Készítsen kockázatelemzést

Azonosítsa a kockázatok: milyen allergének, hol kerülhetnek be, hatékony takarítás?

2. Határozza meg a kritikus irányítási pontokat (CCPs)

hol vannak a CCPk, mennyire kapcsolódnak az allergénekhez

3. Dolgozza ki a kritikus határértékeket

nehéz feladat az allergénekre: nincs allergén küszöbérték, javaslatok a VITAL koncepcióból

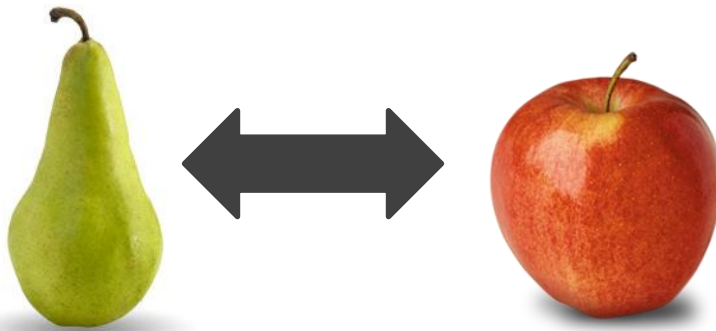
4. Hozzon létre egy rendszert a kritikus pontok vizsgálatára

allergén vizsgálati rendszer (ELISA): mérések előre meghatározott értékeken belül; a termelés megállítása, hogy a szennyeződést elkerüljük

Az ELISA vizsgálatok kihívásai...

Összehasonlíthatóság!

Az ELISA tesztek eredményeinek változékonyságához számos tényező hozzájárul.

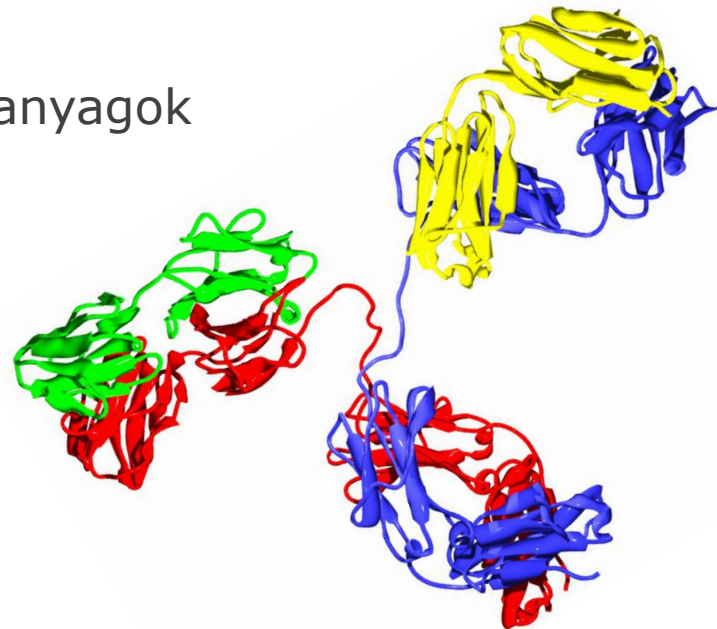

*"Melyik ELISA kit
eredménye helyes?"*

Az ELISA méréseket befolyásoló tényezők

Antitestek

- Monoklonális vagy poliklonális
- Az antitest célpontja: egy/több fehérje, töredezett, módosult, szintetizált,...
- Az immunizáláshoz használt anyagok

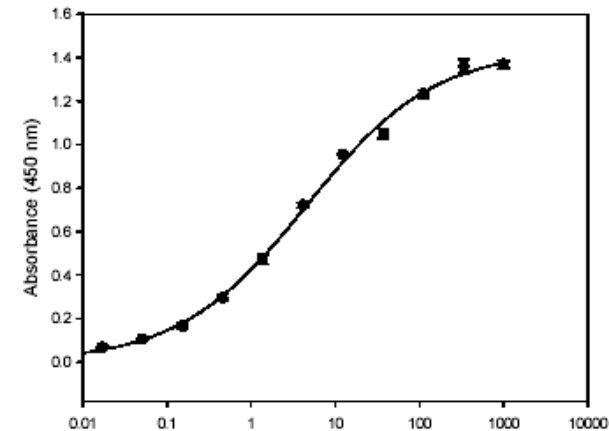

Copyright© 2017 Romer Labs.

Az ELISA méréseket befolyásoló tényezők

Kalibráló anyagok

- Illeszkedjenek a kitben használt antitestekhez
- Nem ugyanaz, mint a minta

Extrakció

- Mit tudunk extrahálni (hatékonyság)?
- Az antitest csak azt tudja kimutatni, amit előzőleg kivontunk

Az ELISA méréseket befolyásoló tényezők

Kimutatási határ (LOD)

- Az a legalacsonyabb allergén mennyiség, amely megkülönböztethető a vak mintától
- LOD meghatározása többnyire pufferoldatból
- Élelmiszer minták esetében teljesen más lehet

Visszanyerés

- Ideális esetben 80 – 120%
- Nem lehetséges minden mátrixnál (pH, sók, polifenolok,...)
- Adalékolt vagy modell termékek
- AOAC szerint 50 – 150% elfogadható

Copyright© 2017 Romer Labs.

Az ELISA méréseket befolyásoló tényezők

Kereszt-reakciók

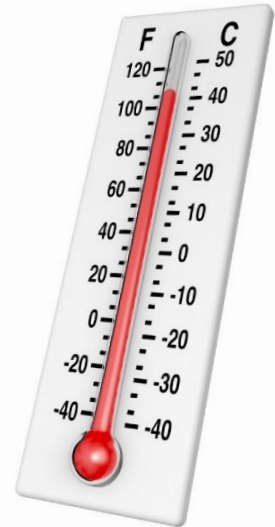
- Pozitív válasz egy mintára, amely nem tartalmazza a vizsgált allergént
- Az allergénhez genetikailag hasonló anyagok ellenőrzése
- A tanulmánytól eltérő eredmények okai:
  - nyers vs. feldolgozott termékek
  - a világ különböző részein termesztett fajták változékonysága

Az ELISA méréseket befolyásoló tényezők

Immunanalitikai vizsgálati rendszer

- Környezeti hatások
- Mérési körülmények (robosztusság)
- A stabilitást befolyásolhatják a szállítási/tárolási feltételek

Számos kihívás...

- ELISA: gyors & egyszerű allergén teszt
- Nincs ideális módszer → problémák előfordulhatnak
- Bizonytalanság az élelmiszer előállítók között

... de van lehetőség megoldani őket!

- Az ELISA kit gyártójának felelőssége
- Testre szabott egyedi megoldások

Mit keresünk?

A cél azonosítása:

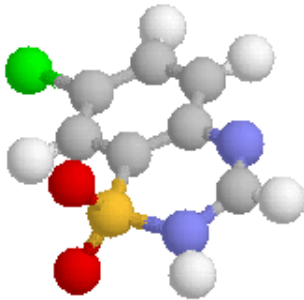
Nyers fehérje vagy feldolgozott termék

- A megfelelő antitest kiválasztása
- Hasonló kalibráló anyagok

Mértékegységek

Allergén fehérje

pl. földimogyoró fehérje

Allergén tartalom

pl. földimogyoró tartalom

Egyéb példák

Kazein tartalom, sovány tejpor, teljes tej

Mi a gyakorlati relevancia?

LOD? ... *"Minél alacsonyabb annál jobb, ugye!?"*

- Nem a legalacsonyabb LOD a fő cél
- Klinikai hatás alapú határok
- Megbízható eredmények

Élelmiszerbiztonság a fő szempont!

... nincs értelme egyetlen molekulát keresni

Pontosság

- ELISA nem mindig nagyon pontos
- Teljesítmény javítás specifikus validációval
- Nincs egyformán jó eredmény minden alkalmazásra
- A kit gyártó tudja azonosítani az egyedi élelmiszerek kihívásait
- Támogatás a megfelelő kit kiválasztásában, értékelésében

Copyright© 2017 Romer Labs.

Fontos üzenetek...

- Az élelmiszerallergiének nagyon változatosak
- Nincs tanúsított referencia anyag
→ nincs közös referencia pont az ELISA összehasonlításhoz
- Közeli együttműködés szükséges a felhasználó és a kit gyártója között
- Az ELISA tesztnek meg kell felelnie a célnak
- Egyedi megoldásokra van szükség

Copyright© 2017 Romer Labs.

Élelmiszerbiztonsági megoldásaink

- Különböző ELISA kitek különböző alkalmazásokra
- A feladat folytatódik a kit fejlesztése után

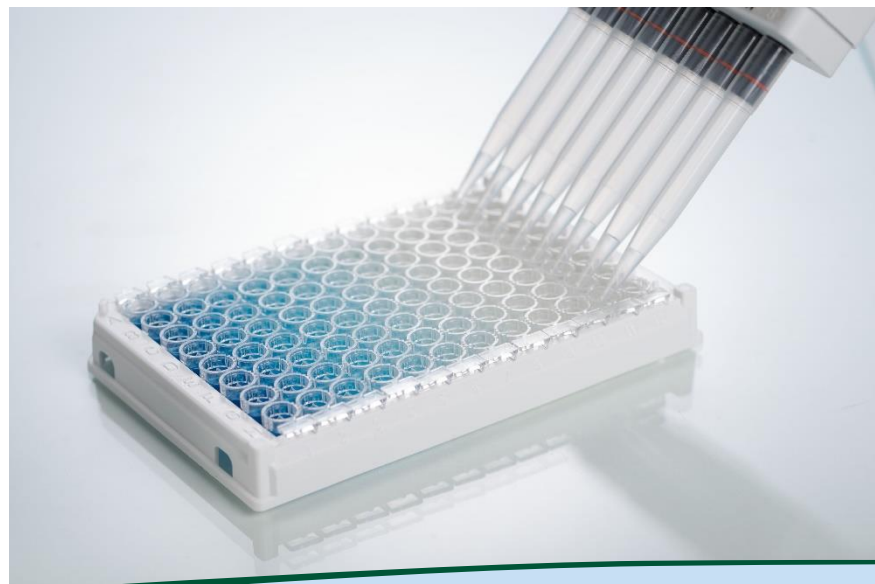
AgraQuant Plus:

- feldolgozott minták
- különösen gyors

AgraQuant:

- széles spektrum
- alacsony LoD

Copyright© 2017 Romer Labs.

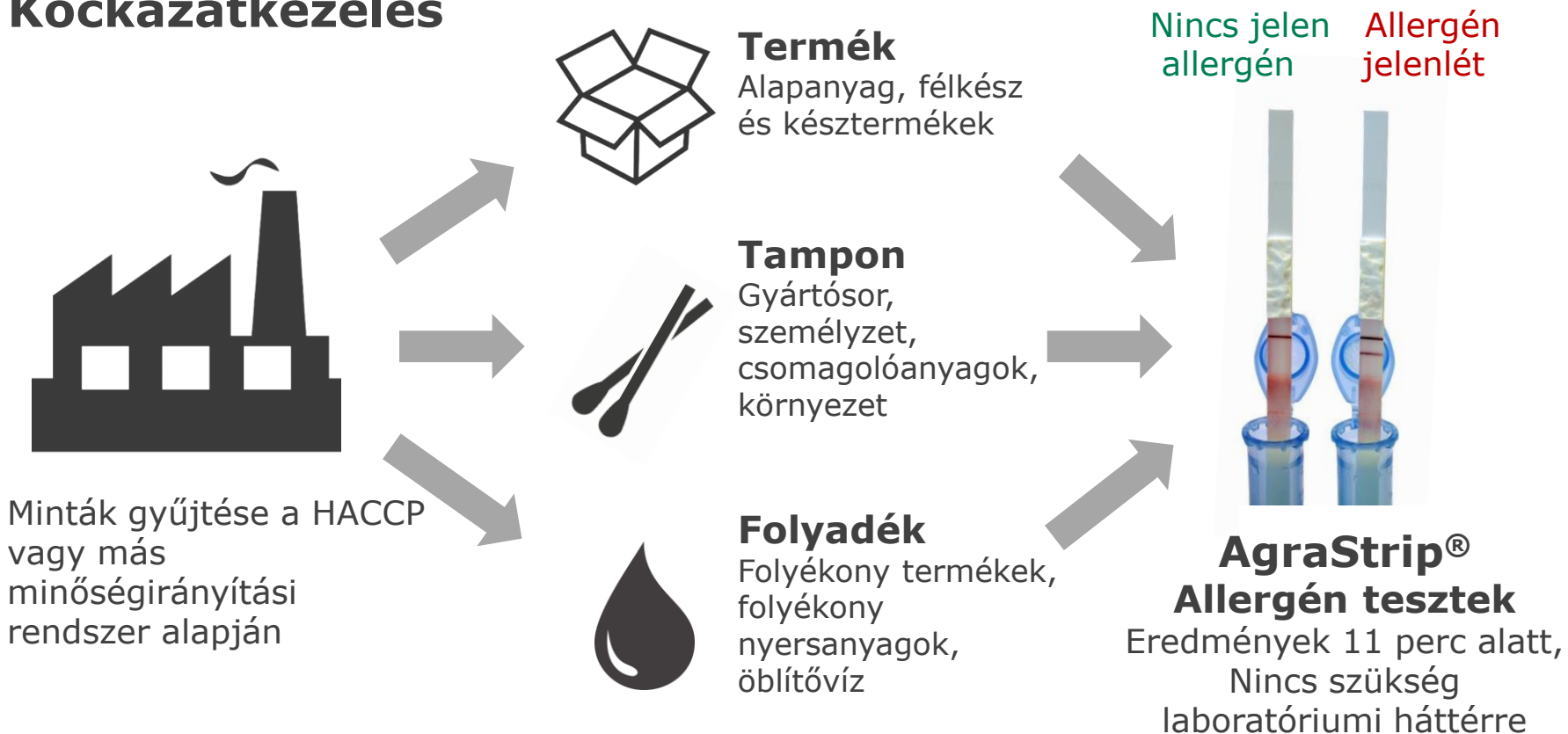

AgraStrip® Allergén tesztek

Helyszíni allergén vizsgálatok

Kockázatkezelés

Copyright© 2017 Romer Labs.

Gluténmentes

A glutén tudatosság
számos új üzleti
lehetőséget kínál!

Copyright© 2017 Romer Labs.

Making the World's Food Safer®

Köszönöm a figyelmet!

www.romerlabs.com